INFORMACJA
O PORĘCZENIACH I GWARANCJACH UDZIELONYCH W 2003 ROKU PRZEZ SKARB PAŃSTWA, NIEKTÓRE OSOBY PRAWNE ORAZ BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA

2004

Spis treści

1. Streszczenie najważniejszych informacji 1
2. Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego 2
3. Zmiany w przepisach regulujących udzielanie poręczeń i gwarancji 3
4. Gwarancje i poręczenia udzielone przez Skarb Państwa 4
4.1 Udzielone gwarancje i poręczenia 4
4.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2003 9
4.3 Wpłaty na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa z tytułu wniesionych opłat prowizyjnych od udzielonych gwarancji i poręczeń 10
4.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa 11
4.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa 14
4.6 Działania windykacyjne Skarbu Państwa 15
5. Ryzyko wynikające z poręczonych i gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań 16
6. Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne 17
7. Poręczenia Banku Gospodarstwa Krajowego ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych 19
8. Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa 20
9. Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa 22

1. Streszczenie najważniejszych informacji

A. W 2003 roku udzielono poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 4.354.130.510 zł. W 2002 roku udzielono poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 6.676.862.626 zł.

Kwoty potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji w latach 2002-2003 kształtowały się następująco. Na dzień 31.12.2003 r. powyższa kwota wynosiła 30.068.480.538 zł, na dzień 31.12.2002 r.: 32.486.826.968 zł.

Kwota przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa stanowi jeden ze składników branych pod uwagę przy obliczaniu rocznej relacji państwowego długu publicznego do PKB. Według stanu na dzień 31.12.2003 r. relacja przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2003 r. wyniosła 1,39%[1], według stanu na dzień 31.12.2002 r., relacja przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2002 r. wyniosła 1,54%[2].

W roku 2003 zaobserwowano niewielki wzrost ryzyka związanego z udzielanymi poręczeniami i gwarancjami Skarbu Państwa. Jednocześnie na skutek zmniejszenia kwoty potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji zmniejszeniu uległa kwota przewidywanych wypłat z tego tytułu. W porównaniu do 2002 r. nastąpił spadek relacji przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa do PKB o ok. 0,15%.

B. Najwyższych kwotowo poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa w 2003 r. udzielono za:

- Bank Gospodarstwa Krajowego - dwie gwarancje Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez BGK w Europejskim Banku Inwestycyjnym, na ogólną kwotę 1.118.703.600 zł, w tym:

-gwarancja spłaty kredytu zaciągniętego na częściowe sfinansowanie Programu Spójności Społecznej i Gospodarczej z Unią Europejską oraz projektów dotyczących rozwoju regionalnego i renowacji urbanistycznej oraz odsetek od tego kredytu, w łącznej kwocie 185.463.600 zł,

-gwarancja spłaty kredytu zaciągniętego na zasilenie Krajowego Funduszu Mieszkaniowego w celu częściowego finansowania projektów odnowy urbanistycznej i społecznego budownictwa mieszkaniowego oraz odsetek od tego kredytu, w łącznej kwocie 933.240.000 zł,

- PKP S.A. - gwarancja Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego na sfinansowanie Projektu Restrukturyzacji PKP, udzielona na podstawie art. 32 ust. 6 i 14 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. Nr 84, poz. 948, z późn. zm.) oraz odsetek od tego kredytu, w łącznej kwocie 1.066.978.000 zł,

- Agencję Rynku Rolnego - 8 poręczeń Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego na finansowanie celów o których mowa w art. 42 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2003 r., Nr 174, poz. 1689), w łącznej kwocie 1.031.253.000 zł,

---

[1] Do wyliczenia relacji przyjęto PKB wg pierwszego szacunku GUS w wysokości 814,7 mld zł.

[2] Do wyliczenia relacji przyjęto nowy szacunek PKB, tj. w wysokości 781,1 mld zł, uwzględniający przeprowadzoną przez GUS rewizję danych z zakresu rachunków narodowych.

- Stocznię Szczecińską Nowa Sp. z o.o. - sześć poręczeń i dwie gwarancje Skarbu Państwa spłaty kredytów zaciągniętych na częściowe sfinansowanie budowy statków oraz odsetek od tych kredytów, w łącznej kwocie 976.379.078 zł.

C. Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiły na dzień 31.12.2003 r.:

- z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych:	14.474.086.127 zł,
- z tytułu gwarancji zagranicznych:	15.594.394.411 zł,
łącznie z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa:	30.068.480.538 zł,

co oznacza spadek w stosunku do 2002 r. o 7,4%.

D. W 2003 r. Skarb Państwa poniósł wydatki na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań w kwocie 514.413.497 zł. Większość wydatków, bo aż 58,7%, to wydatki poniesione z tytułu poręczeń udzielonych bankom kredytującym Agencję Rynku Rolnego. W roku 2002 wydatki na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań Skarbu Państwa wyniosły 221.960.782 zł, z czego 80,6% dotyczyło sektorów: transportu kolejowego oraz górnictwa węgla kamiennego.

E. Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń wynoszą, wg stanu na dzień 31.12.2003 r., 1.957.646.446 zł, co oznacza, że w stosunku do roku 2002 pozycja ta wzrosła o 19,2%. Należności te w 49,0% powstały na skutek spłaty przez Skarb Państwa kredytów udzielonych na finansowanie inwestycji centralnych.

F. Działania windykacyjne prowadzone w 2003 roku w celu odzyskania kwot zapłaconych przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych, a następnie wykonanych umów poręczenia i gwarancji przyniosły dochody w wysokości 92.033.207 zł.

2. Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego

Udzielanie poręczeń i gwarancji to podejmowanie ryzyka finansowego, z reguły na rachunek przyszłych okresów. Art. 216 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 3/5 wartości rocznego produktu krajowego brutto.

W związku z powyższym, kontrola narastania zobowiązań z tytułu udzielanych poręczeń i gwarancji ma szczególne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa finansów publicznych.

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w art. 46, nałożyła na Radę Ministrów obowiązek przedstawiania corocznie Sejmowi, w terminie właściwym do przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu państwa, informacji o:

- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Skarb Państwa,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez niektóre osoby prawne,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych,
- liczbie i wartości akcji (udziałów) składających się na zasób majątkowy przeznaczony na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Obok obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, których wykonanie następuje w formie przedłożenia Sejmowi niniejszej Informacji, istnieją również obowiązki wprowadzone przez art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. b) i d), pkt 2 lit. b) i d) oraz przez art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.). Obowiązki te polegają na:

- ogłaszaniu kwot niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych,
- ogłaszaniu kwot niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- ogłaszaniu relacji łącznej kwoty państwowego długu publicznego powiększonej o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych, do produktu krajowego brutto,
- ogłaszaniu relacji do produktu krajowego brutto łącznej kwoty długu Skarbu Państwa powiększonej o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- podawaniu do publicznej wiadomości zbiorczych danych dotyczących ogółu operacji finansowych sektora finansów publicznych, obejmujących w szczególności dochody i wydatki, zobowiązania i należności, gwarancje i poręczenia,
- podawaniu do publicznej wiadomości wykazu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, z wymienieniem podmiotów, których te poręczenia i gwarancje dotyczą.

Należy mieć na uwadze fakt, że zakres wyżej wspomnianej sprawozdawczości jest różny od tego, jaki wynika z niniejszej Informacji. Do sektora finansów publicznych nie są bowiem zaliczane osoby prawne będące spółkami prawa handlowego oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. Obowiązki wynikające z ustawy o finansach publicznych są wykonywane w formie stosownych obwieszczeń.

Zaprezentowane w poniższym opracowaniu dane liczbowe wskazują, że omawiana problematyka powinna podlegać stałej kontroli z uwagi na wysoki poziom potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji. Poręczenia i gwarancje państwowych osób prawnych stanowią, w większości przypadków, margines ich działalności.

3. Zmiany w przepisach regulujących udzielanie poręczeń i gwarancji

W 2003 roku dokonane zostały następujące zmiany w przepisach ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne:

A. Nowelizacja dokonana ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. Nr 83 poz. 758) wprowadziła do ustawy art. 42a, zgodnie z którym do dnia 31 grudnia 2003 r. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może udzielać, w imieniu Skarbu Państwa, kredytodawcom poręczeń lub gwarancji spłaty części lub całości kredytów bankowych wraz z odsetkami, zaciąganych przez Agencję Rynku Rolnego, pod warunkiem przeznaczenia ich przede wszystkim na finansowanie zadań interwencyjnych Agencji Rynku Rolnego na rynkach krajowych pszenicy, żyta, mięsa wieprzowego, mięsa wołowego, mleka i przetworów mlecznych, tytoniu, skrobi ziemniaczanej i cukru. Powyższe poręczenia

lub gwarancje mogły być również udzielane pod warunkiem przeznaczenia objętych nimi kredytów na spłatę kredytów wraz z odsetkami zaciągniętych na finansowanie tych zadań. Łączna kwota poręczeń i gwarancji, o których mowa w ust. 1 i 2, udzielonych w roku 2003 nie mogła przekroczyć 1.260.000.000 zł.

B. Nowelizacja, dokonana ustawą z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 139 poz. 1325) wprowadziła do ustawy art. 42b, zgodnie z którym Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może udzielać, w imieniu Skarbu Państwa, poręczeń lub gwarancji spłaty części lub całości kredytów wraz z odsetkami oraz spełnienia przez emitenta świadczeń pieniężnych wynikających z wyemitowanych przez niego obligacji, jeżeli środki uzyskane z kredytu lub emisji obligacji zostaną przeznaczone na finansowanie: restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych w rozumieniu ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1112), likwidacji kopalni, usuwania szkód górniczych. Łączna kwota poręczeń i gwarancji, nie może przekroczyć 2.500.000.000 zł, w tym suma kwot poręczonych lub gwarantowanych kredytów oraz kwot poręczonych lub gwarantowanych świadczeń pieniężnych nie może przekroczyć 1.692.100.000 zł. Omawiane przepisy obowiązują do dnia 31 grudnia 2004 r.. Na ich podstawie nie udzielono żadnych poręczeń ani gwarancji, ponieważ w ustawie budżetowej na 2004 r. zaplanowano środki na finansowanie reformy górnictwa węgla kamiennego pochodzące z kredytów zaciąganych przez Skarb Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych.

4. Gwarancje i poręczenia udzielone przez Skarb Państwa

4.1 Udzielone gwarancje i poręczenia

W 2003 roku udzielono poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 4.354.130.510 zł, podczas gdy łączny limit ustalony na rok 2003 wynosił 23.000.000.000 zł.

W porównaniu z rokiem 2002, widoczny jest wyraźny spadek udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa. W roku 2002 kwota udzielonych gwarancji wyniosła 6.676.862.626 zł.

Wykaz poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa udzielonych w 2003 r. przedstawia poniższa tabela:

Kredytobiorca/ Wnioskodawca	**Kredytodawca**	**Kwota objęta poręczeniem lub gwarancją w zł**	**Ustawa / uchwała Rady Ministrów**	**Data podpisania umowy poręczenia / gwarancji**	**Organ udzielający poręczenia / gwarancji**
Gwarancje i poręczenia krajowe					
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	82 486 230	216/2002 z dnia 29.10.2002r.	08.01.03r.	Rada Ministrów

Walcownia Rur "Jedność" Sp. z o.o.	ING Bank Śląski S.A. działający jako Przedstawiciel Konsorcjum Bankowego	23 540 225	112/2002 z dnia 04.06.2002r.	28.01.03r.	Rada Ministrów
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	PKO Bank Polski w Warszawie S.A.	149 000 000	160/2002 z dnia 06.08.2002r.	03.03.03r.	Rada Ministrów
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	81 832 130	47/2003 z dnia 11.03.2003r.	29.04.03r.	Rada Ministrów
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	Bank MHB Bank Polska S.A.	41 761 318	121/2003 z dnia 13.05.2003r.	12.06.03r.	Rada Ministrów
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	91 557 414	120/2003 z dnia 13.05.2003r.	25.06.03r.	Rada Ministrów
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	134 724 060	122/2003 z dnia 13.05.2003r.	16.07.03r.	Rada Ministrów
Agencja Rynku Rolnego	Kredyt Bank S.A.	441 914 000	187/2003 z dnia 23.07.2003 r.	31.07.03r.	Rada Ministrów
Agencja Rynku Rolnego	Kredyt Bank S.A.	57 787 000	187/2003 z dnia 23.07.2003r.	31.07.03r.	Rada Ministrów
Agencja Rynku Rolnego	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	29 685 000	261/2003 z dnia 22.10.2003r.	02.12.03r.	Rada Ministrów
Agencja Rynku Rolnego	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	83 103 000	261/2003 z dnia 22.10.2003r.	02.12.03r.	Rada Ministrów
Agencja Rynku Rolnego	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	118 740 000	261/2003 z dnia 22.10.2003r.	02.12.03r.	Rada Ministrów
Agencja Rynku Rolnego	Bank Zachodni WBK S.A.	59 380 000	312/2003 z dnia 09.12.2003r.	30.12.03r.	Rada Ministrów
Agencja Rynku Rolnego	Bank Zachodni WBK S.A.	118 760 000	312/2003 z dnia 09.12.2003r.	30.12.03r.	Rada Ministrów
Agencja Rynku Rolnego	Rabobank Polska S.A.	121 884 000	319/2003 z dnia 16.12.2003r.	30.12.03r.	Rada Ministrów
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	ABN AMRO Bank (Polska) S.A., ING Bank Śląski S.A. oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A.	214 188 227	264/2003 z dnia 23.10.2003r.	19.11.03r.	Rada Ministrów

Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	180 829 700	263/2003 z dnia 23.10.2003r.	19.11.03r.	Rada Ministrów
Razem poręczenia i gwarancje krajowe		**2 031 172 303**			
Gwarancje zagraniczne					
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	185 463 600	147/2002 z dnia 09.07.2003r.	03.04.03r.	Rada Ministrów
Polskie Koleje Państwowe S.A.	Konsorcjum Banków: WestLB AG oddział w Londynie oraz WestLB Bank Polska S.A.	1 066 978 000	213/2003 z dnia 25.08.2003r.	08.09.03r.	Rada Ministrów
Uniwersytet Warszawski	Bank Rozwoju Rady Europy	36 013 475	247/2003 z dnia 8.10.2003r.	24.10.03r.	Rada Ministrów
Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Rozwoju Rady Europy	90 624 300	310/2003 z dnia 19.12.2003r.	18/22.12.03r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	933 240 000	208/2003 z dnia 19.08.2003r.	25/28.11.03r.	Rada Ministrów
Razem gwarancje zagraniczne		**2 312 319 375**			
Poręczenie wypłaty odszkodowania za zniszczony, uszkodzony lub skradziony eksponat wystawowy					
Warszawska Fundacja Kultury Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie	Biblioteka Polska w Paryżu	10 638 832	292/2003 z dnia 18.11.2003r.	19.12.03r.	Rada Ministrów
Razem poręczenia wypłaty odszkodowania za zniszczony, uszkodzony lub skradziony eksponat wystawowy		**10 638 832**			
Ogółem poręczenia i gwarancje		**4 354 130 510**			

*Kwoty gwarancji i poręczeń udzielonych w walutach obcych zostały przeliczone wg średnich kursów walut obcych ogłoszone przez NBP w dniu poprzedzającym dzień podpisania umowy gwarancji / poręczenia.

Kredyty bankowe zaciągane przez Agencję Rynku Rolnego, objęte poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, przeznaczone są na finansowanie zadań:

- interwencyjnych na rynkach krajowych pszenicy, żyta, mięsa wieprzowego, mięsa wołowego, mleka i przetworów mlecznych, tytoniu i skrobi ziemniaczanej,
- określonych w ustawie z dnia 11 stycznia 2001 roku o regulacji rynku skrobi ziemniaczanej (Dz. U. Nr 11, poz. 83) oraz w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o

regulacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. Nr 129, poz. 1446 z późn. zm.),

- związanych z przygotowaniem do pełnienia funkcji agencji płatniczej, o której mowa w art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2001 roku o zmianie ustawy o Inspekcji Sanitarnej, ustawy o utworzeniu Agencji Rynku Rolnego, ustawy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawy - Kodeks celny, ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej i ustawy o administrowaniu obrotem z zagranicą towarami i usługami (Dz. U. Nr 29, poz. 320), z wyłączeniem kosztów administracyjnych i wynagrodzeń, określonych w art. 42 a ust. 1 i 2 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

A. W 2003 roku udzielono 8 poręczeń Skarbu Państwa spłaty kredytów i odsetek od tych kredytów zaciągniętych przez ARR na łączną kwotę 1.031.253.00 zł., wobec niżej wymienionych banków:

- Bank Polska Kasa Opieki S.A. - dwa poręczenia do kwoty: 29.685.000 zł,
  118.740.000 zł,
- Bank Zachodni WBK S.A. - dwa poręczenia do kwoty: 59.380.000 zł,
  118.760.000 zł,
- Bank Polska Kasa Opieki S.A. - jedno poręczenie do kwoty: 83.103.000 zł,
- Kredyt Bank S.A. - dwa poręczenia do kwoty: 57.787.000 zł,
  441.914.000 zł,
- Rabobank Polska S.A. 1- jedno poręczenie do kwoty: 21.884.000 zł.

B. Z uwagi na trudną sytuację w przemyśle stoczniowym Rada Ministrów - podobnie jak to miało miejsce w roku 2002 - zdecydowała o wsparciu tego sektora poprzez wykorzystanie gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa na spłatę kredytów zaciąganych na częściowe finansowanie budowy statków. Z tego tytułu na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne w roku 2003 udzielono dwóch gwarancji i sześciu poręczeń Skarbu Państwa za zobowiązania Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o., w łącznej kwocie około 976.379.079 zł, wobec następujących banków:

- ABN AMRO Bank (Polska) S.A., ING Bank Śląski S.A. oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A.- gwarancja spłaty kredytu wraz z odsetkami, zaciągniętego na częściowe sfinansowanie budowy statków B587-IV/5, B587-IV/6, B587-IV/7 i B587-IV/8, do kwoty: 22.533.000 EUR,
  28.441.698 USD,
- Bank Polska Kasa Opieki S.A. - gwarancja spłaty kredytu zaciągniętego na częściowe sfinansowanie budowy statku B588-III/3, wraz z odsetkami - łącznie do kwoty: 34.200.000 USD,
- Bank Handlowy w Warszawie S.A. - 3 poręczenia spłaty kredytów zaciągniętych na częściowe sfinansowanie budowy statków:

  - B183/8, B183/9 oraz B178-I/5,
  - B178-I/8,
  - B178-I/9, B178-I/10, B178-I/11, B178-I/12, B178-I/13, B178-I/14, B178-I/15, B178-I/16, B178-I/17, B178-I/1,

  wraz z odsetkami od tych kredytów - łącznie do kwot, odpowiednio:
  82.486.230 zł,
  91.557.414 zł,
  180.829.700 zł.

Pierwsze z wymienionych tutaj poręczeń wygasło na skutek spłaty kredytu przez Kredytobiorcę.

- Bank MHB Bank Polska S.A. - poręczenie spłaty kredytu zaciągniętego na częściowe sfinansowanie budowy statku B170-III/14 wraz z odsetkami od tego kredytu, do kwoty: 11.028.420 USD,
- Bank Polska Kasa Opieki S.A. - poręczenie spłaty kredytu zaciągniętego na częściowe sfinansowanie budowy statku B178-I/7 wraz z odsetkami od tego kredytu - łącznie do kwoty: 21.100.000 USD.

Poręczenie to wygasło na skutek spłaty kredytu przez Kredytobiorcę.

- PKO Bank Polski w Warszawie S.A. - poręczenie spłaty kredytów zaciągniętych na częściowe sfinansowanie budowy statków B183/8, B183/9 oraz B558-III/2 wraz z odsetkami od tych kredytów - łącznie do kwoty: 149.000.000 zł.

Należy zaznaczyć, że Skarb Państwa nie dokonał żadnej spłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych za podmioty sektora stoczniowego.

C. Dwie gwarancje Skarbu Państwa w związku ze zobowiązaniami Banku Gospodarstwa Krajowego wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego na ogólną kwotę około 1.118.703.600 zł., w tym:

- gwarancja spłaty kredytu zaciągniętego na częściowe sfinansowanie Programu Spójności Społecznej i Gospodarczej z Unią Europejską oraz projektów dotyczących rozwoju regionalnego i renowacji urbanistycznej wraz z odsetkami od tego kredytu, w łącznej kwocie: 42.000.000 EUR,
- gwarancja spłaty kredytu zaciągniętego na zasilenie Krajowego Funduszu Mieszkaniowego w celu częściowego finansowania projektów odnowy urbanistycznej i społecznego budownictwa mieszkaniowego wraz z odsetkami od tego kredytu, w łącznej kwocie: 200.000.000 EUR.

D. Gwarancja Skarbu Państwa w związku ze zobowiązaniem PKP S.A. wobec Konsorcjum Banków: WestLB AG oddział w Londynie oraz WestLB Bank Polska S.A. zaciągniętym na sfinansowanie Projektu Restrukturyzacji PKP. Wysokość gwarancji, w tym wartość kredytu wraz z odsetkami od tego kredytu wynosi: 242.000.000 EUR.

Gwarancji udzielono na podstawie art. 32 ust. 6 i 14 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. Nr 84, poz. 948, z późn. zm.).

E. Gwarancja Skarbu Państwa w związku ze zobowiązaniem Banku Ochrony Środowiska wobec Banku Rozwoju Rady Europy zaciągniętym na utworzenie linii kredytowych w celu współfinansowania przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Zobowiązanie Skarbu Państwa wobec BRRE z tytułu tej gwarancji, wynosi łącznie 19.500.000 EUR i obejmuje kwotę kredytu wraz z odsetkami.

F. Gwarancja Skarbu Państwa w związku ze zobowiązaniem Uniwersytetu Warszawskiego wobec Banku Rozwoju Rady Europy zaciągniętym na częściowe sfinansowanie projektu rozbudowy obiektów edukacyjnych.

Zobowiązanie Skarbu Państwa wobec BRRE z tytułu tej gwarancji, wynosi łącznie 7.750.000 EUR i obejmuje kwotę kredytu wraz z odsetkami.

G. Zwiększenie zakresu oraz wydłużenie terminu obowiązywania poręczenia Skarbu Państwa udzielonego w 1997 r. w związku ze zobowiązaniem Walcowni Rur "Jedność" Sp. z o.o. wobec ING Banku Śląskiego S.A. działającego jako Przedstawiciel Konsorcjum Bankowego, zaciągniętym na sfinansowanie projektu

inwestycyjnego pod nazwą "Walcownia Ciągła Rur w Hucie Jedność". Zobowiązanie Skarbu Państwa wobec ING Banku Śląskiego S.A. z tytułu tego poręczenia zostało, zgodnie z Uchwałą nr 112/2002 Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 2002 r. zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia przez Skarb Państwa poręczenia spłaty kredytów bankowych zaciągniętych przez Walcownię Rur "Jedność" Sp. z o.o. w Banku Śląskim w Katowicach, działającym jako Przedstawiciel Konsorcjum Bankowego, na sfinansowanie projektu inwestycyjnego pod nazwą "Walcownia Ciągła Rur w Hucie Jedność" zwiększone z 45% do 55% wykorzystanych kwot kredytów bankowych (dewizowego i złotowego) i z 45% do 55% odsetek od tych kredytów. Zwiększenie łącznej kwoty poręczeń Skarbu Państwa wynosi 5.622.889 EUR.

Termin obowiązywania poręczenia wydłużono o trzy lata, tj.: zmieniono z terminu do 31 stycznia 2009 r. na termin do 31 stycznia 2012 r.

W roku 2003 udzielono na wniosek Ministra Kultury, poręczenia Skarbu Państwa wypłaty odszkodowania z tytułu zniszczenia, uszkodzenia lub kradzieży nie ubezpieczonych eksponatów składających się na:

- wystawę „Skarby kultury polskiej ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu", zorganizowaną przez Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie i Warszawską Fundację Kultury. Poręczenie to zostało udzielone Bibliotece Polskiej w Paryżu, do wysokości 2.284.678 EUR i obowiązywać będzie do dnia znajdowania się eksponatów na terytorium Polski, nie dłużej jednak niż do dnia 25 grudnia 2004 r.

Ponadto, Rada Ministrów w 2003 roku podjęła niżej wymienione uchwały, w spawie udzielenia gwarancji / poręczenia Skarbu Państwa:

1) Uchwała Nr 311/2003 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie udzielenia Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Ochrony Środowiska S.A. na utworzenie linii kredytowych w celu współfinansowania przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego oraz małych i średnich przedsiębiorców, a także programów lub projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej. Maksymalne zobowiązanie Skarbu Państwa w tym przypadku zostało określone łącznie na 53.500.000 EUR.

2) Uchwała Nr 327/2003 Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie udzielenia Bankowi Handlowemu w Warszawie S.A. poręczenia spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię Gdynia S.A. na częściowe sfinansowanie budowy statku 8230/6. Maksymalne zobowiązanie Skarbu Państwa w tym przypadku zostało określone łącznie na 44 572 000 zł.

3) Uchwała Nr 333/2003 Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie udzielenia Bankowi Polska Kasa Opieki S.A. gwarancji spłaty części kredytu zaciągniętego przez Hutę L.W. Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie inwestycji w obszarze walcowni gorących oraz kosztów zakupu nieruchomości fabrycznych. Maksymalne zobowiązanie Skarbu Państwa w tym przypadku zostało określone łącznie na 58.330.000 EUR.

Umowy dotyczące gwarancji i poręczenia Skarbu Państwa, o których mowa w uchwałach Rady Ministrów wymienionych powyżej zostały podpisane w 2004 r.

4.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2003

Zgodnie z art. 31 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, łączną kwotę, do wysokości której mogą być

udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określa corocznie ustawa budżetowa, przy czym kwota ta nie obejmuje poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa udzielonych na wykonanie zobowiązań objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, w zakresie, w jakim nie powoduje to zwiększenia zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

W ustawie budżetowej na rok 2003 limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa został ustalony na kwotę 23.000.000.000 zł.

Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz innych ustaw szczególnych, w 2003 roku udzielono poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę: 4.354.130.510 zł, co stanowi wykorzystanie limitu zaplanowanego na 2003 rok w 18,93%.

4.3 Wpłaty na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa z tytułu wniesionych opłat prowizyjnych od udzielonych gwarancji i poręczeń

Skuteczność poręczenia lub gwarancji Skarbu Państwa jest uzależniona od wniesienia opłaty prowizyjnej od poręczenia lub gwarancji, chyba że na podstawie innego przepisu poręczenie lub gwarancja są zwolnione z tej opłaty.

Wpływy z tytułu opłat prowizyjnych od poręczenia lub gwarancji w roku 2003, przewidziano w ustawie budżetowej, tylko w przypadku gwarancji spłaty kredytów zagranicznych (część nr 78 budżetu) – w wysokości 1 mln USD. Nie przewidziane zostały natomiast dochody budżetowe z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji kredytów krajowych (część 79 budżetu).

W 2003 roku, z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa wniesione zostały opłaty prowizyjne w łącznej kwocie 6.988.829 zł, w tym związku z:

1) poręczeniem Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię Szczecińską Nowa Sp. z o.o. w Banku Handlowym w Warszawie S.A. - opłata prowizyjna w kwocie 412.431 zł,

2) rozszerzeniem zakresu i wydłużeniem terminu obowiązywania poręczenia Skarbu Państwa spłaty kredytów zaciągniętych przez Walcownię Rur "Jedność" Sp. z o.o w Konsorcjum Banków z ING Bankiem Śląskim S.A. jako Przedstawicielem - opłata prowizyjna w kwocie 777.307 zł,

3) poręczeniem Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię Szczecińską Nowa Sp. z o.o. w Banku PKO Bank Polski w Warszawie S.A. - opłata prowizyjna w wysokości 745.000 zł,

4) gwarancją Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym - opłata prowizyjna w wysokości 666.066 zł,

5) poręczeniem Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię Szczecińską Nowa Sp. z o.o. w Banku Polska Kasa Opieki S.A.- opłata prowizyjna w wysokości 328.696 zł,

6) poręczeniem Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię Szczecińską Nowa Sp. z o.o. w Banku MHB Bank Polska S.A. - opłata prowizyjna w wysokości 164.160 zł,

7) poręczeniem Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię Szczecińską Nowa Sp. z o.o. w Banku Handlowym w Warszawie S.A. . - opłata prowizyjna w wysokości 366.230 zł,

8) gwarancją Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię

Szczecińską Nowa Sp. z o.o. w Banku Polska Kasa Opieki S.A.- opłata prowizyjna w wysokości 655.118 zł,

9) gwarancją Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Uniwersytet Warszawski w Banku Rozwoju Rady Europy - opłata prowizyjna w wysokości 534.994 zł,

10) poręczeniem Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię Szczecińską Nowa Sp. z o.o. w Banku Handlowym w Warszawie S.A. - opłata prowizyjna w wysokości 723.319 zł,

11) gwarancją Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Stocznię Szczecińską Nowa Sp. z o.o w Konsorcjum Banków: ABN AMRO BANK (Polska), ING Bank Śląski S.A., Bank PKO S.A. - opłata prowizyjna w wysokości 1.073.283 zł,

12) gwarancją Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Ochrony Środowiska S.A. w Banku Rozwoju Rady Europy - opłata prowizyjna w wysokości 542.225 zł.

Spośród gwarancji i poręczeń udzielonych w 2003 r. zwolnienie z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej dotyczyło:

1) ośmiu poręczeń spłaty kredytów zaciągniętych przez Agencję Rynku Rolnego, udzielonych na podstawie art. 42a ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne - zwolnienie z opłaty prowizyjnej wynika z art. 42a, ust. 5 w/w ustawy,

2) dwóch gwarancji spłaty kredytów zaciągniętych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, udzielonych na podstawie art. 3 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, dotyczących tych części kredytów które zostały przeznaczone na zasilenie funduszy utworzonych na mocy odrębnych ustaw, w Banku Gospodarstwa Krajowego, jeżeli środki przeznaczone na spłatę kredytów objętych tymi gwarancjami pochodzą ze źródeł innych niż budżet państwa - zwolnienie z opłaty prowizyjnej wynika z art. 2c ust. 4 w/w ustawy,

3) jednego poręczenia wypłaty odszkodowania z tytułu zniszczenia, uszkodzenia lub kradzieży nieubezpieczonych eksponatów składających się na wystawę artystyczną, organizowaną przez Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie i Warszawską Fundację Kultury, udzielonego na podstawie art. 23 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne - zwolnienie z opłaty prowizyjnej wynika z art. 2c ust. 4 w/w ustawy,

4) jednej gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez PKP S.A. na finansowanie restrukturyzacji PKP, udzielonej na podstawie art. 32 ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" - zwolnienie z opłaty prowizyjnej wynika z art. 33 tej ustawy.

4.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiły na dzień 31.12.2003 r.:

- z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych:	14.474.086.127 zł,
- z tytułu gwarancji zagranicznych:	15.594.394.411 zł,
łącznie z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa:	30.068.480.538 zł,

co oznacza spadek w stosunku do 2002 r. o 7,4%.

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wg stanu na dzień 31.12.2003 r., z wyszczególnieniem największych kwotowo pozycji, prezentuje następujące zestawienie:

Kredytobiorca	Kwota potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa w zł
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Elektrownia „Opole" S.A.	4 879 865 618
Spółdzielnie mieszkaniowe (PKO BP S.A.)	4 212 084 218
Polskie Koleje Państwowe S.A.	1 968 248 983
Agencja Rynku Rolnego	1 755 739 650
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	712 777 872
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	600 000 000
Walcownia Rur „Jedność" Sp. z o.o.	214 519 099
Pozostałe poręczenia i gwarancje krajowe	130 850 687
Ogółem poręczenia i gwarancje krajowe	**14 474 086 127**
Gwarancje zagraniczne	
Polskie Koleje Państwowe S.A.	5 132 964 225
Autostrada Wielkopolska S.A.	3 757 622 101
Bank Gospodarstwa Krajowego	2 329 778 700
Elektrownia Turów S.A.	738 645 727
Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	582 753 107
Telekomunikacja Polska S.A.	391 917 569
Miasto Warszawa	316 867 290
Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.	289 414 884
Pozostałe gwarancje zagraniczne	2 054 430 808
Ogółem gwarancje zagraniczne	**15 594 394 411**
Ogółem potencjalne zobowiązania	**30 068 480 538**

*Kwoty zobowiązań wyrażonych w walutach obcych zostały przeliczone wg Tabeli Kursów Średnich NBP Nr 253/A/NBP/2003 z dnia 31.12.2003 r.

Ministerstwo Finansów prowadzi ocenę ryzyka dokonania spłaty poręczonego lub gwarantowanego zobowiązania. Prawdopodobieństwo wykonania potencjalnych zobowiązań (wypłaty) z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji jest szacowane za pomocą „Systemu punktowej oceny ryzyka wypłat przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń".

System uwzględnia konieczność oceny finansowej i pozafinansowej oraz służy standaryzacji kryteriów oceny średnio- i długoterminowego ryzyka. Skonstruowany jest analogicznie do istniejących w bankach komercyjnych systemów oceny ryzyka kredytowego.

Ocena ryzyka polega na oszacowaniu wiarygodności finansowej podmiotu, który zaciągnął poręczone lub gwarantowane zobowiązanie. W konsekwencji ustala się prawdopodobieństwo utraty przez dany podmiot zdolności do spłaty swoich poręczonych lub gwarantowanych zobowiązań.

W oparciu o „System punktowej oceny ryzyka wypłat przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń" dokonano podziału potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa na 5 kategorii:

a) zobowiązania o niskim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka [0-30%]);

b) zobowiązania o średnim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (30-50%]);

c) zobowiązania o podwyższonym ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (50-80%]);

d) zobowiązania o wysokim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (80-100%));

e) zobowiązania spłacane przez Skarb Państwa (wsp. ryzyka =100%), dotyczą w większości podmiotu realizującego dawną inwestycję centralną, który utracił zdolność płatniczą, w związku z czym Skarb Państwa podjął obsługę poręczonych kredytów.

Struktura potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa według podziału ryzyka prezentuje się następująco:

Kategoria ryzyka	**Przedział ryzyka**	**Kwota potencjalnych zobowiązań (w zł)**		**Udział w sumie potencjalnych zobowiązań**	
		31.12.2002	**31.12.2003**	**31.12.2002**	**31.12.2003**
I-niskie	[0-30%]	12 378 155 138	19 017 112 165	38,1%	63,2%
II-średnie	(30-50%]	7 970 108 770	1 511 017 224	24,5%	5,0%
III-podwyższone	(50-80%]	401 896 046	432 720 267	1,3%	1,5%
IV-wysokie	(80-100%)	7 769 173 090	9 097 756 352	23,9%	30,3%
V-wypłaty	100%	128 693 924	9 874 530	0,4%	0,03%
Gwarancja udzielona przewoźnikom lotniczym	-	3 838 800 000	–	11,8%	–
Razem	-	**32 486 826 968**	**30 068 480 538**	100,0%	100,0%

Prace analityczne, których efekt stanowią wspomniane wyżej zestawienia, są punktem wyjścia do oszacowania kwoty przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa tj.: długoterminowej prognozy wydatków budżetowych z tytułu poręczeń i gwarancji w latach następnych (2004-2026). Kwota przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa stanowi jeden ze składników branych pod uwagę przy obliczaniu rocznej relacji państwowego długu publicznego do PKB. Według stanu na 31.12.2003 r., relacja przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2003 r. wynosi 1,39%[3].

[3] Do wyliczenia relacji przyjęto PKB wg pierwszego szacunku GUS w wysokości 814,7 mld zł.

		Kwota przewidywanych wypłat do 2026 r. (w zł)		Współczynnik ryzyka dla całego portfela	
Wg prognozy na dzień		**31.12.2002**	**31.12.2003**	**31.12.2002**	**31.12.2003**
Razem		**12 055 876 372**	**11 337 193 003**	**37,1%**	**37,7%**
w tym:	poręczenia i gwarancje krajowe	6 118 949 924	5 225 002 933	41,0%	36,1%
	gwarancje zagraniczne	5 936 926 448	6 112 190 070	33,8%	39,2%

W 2003 r. zmalała kwota przewidywanych wypłat, jednakże zanotowano statystyczny wzrost długoterminowego współczynnika ryzyka dla całego portfela. W przeciwieństwie do roku 2002, relatywnie większym ryzykiem obarczone są gwarancje zagraniczne. Jednocześnie, biorąc pod uwagę wygaśnięcie w 2003 r. gwarancji dla przewoźników lotniczych w kwocie 1.000.000.000 USD, której przypisane było niewielkie ryzyko, można stwierdzić, iż przy pominięciu tej gwarancji średnie ryzyko z tytułu udzielonych gwarancji zagranicznych uległo obniżeniu z 43,3% w 2002 r. do 39,2% w 2003 r.

4.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa

4.5.1 W 2003 r. Minister Finansów spłacił ze środków budżetu państwa:

- kwotę 505.785.696 zł, z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
- kwotę 8.627.801 zł, z tytułu gwarancji zagranicznych,

łącznie 514.413.497 zł, co oznacza wzrost wydatków z tego tytułu w stosunku do 2002 r. o 232%.

Większość wydatków, bo aż 58,7%, to wydatki poniesione z tytułu poręczeń udzielonych bankom kredytującym Agencję Rynku Rolnego. W roku 2002 wydatki na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań Skarbu Państwa wyniosły 221.960.782 zł, z czego 80,6% dotyczyło sektorów: transportu kolejowego oraz górnictwa węgla kamiennego.

Wykaz płatności dokonanych w 2003 roku ze środków budżetowych z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń przedstawia poniższa tabela:

Gwarancje zagraniczne	
Dłużnik	**Kwota wypłat w zł**
Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej w Katowicach	8 304 675
Producenci żywności bezglutenowej	323 126
Razem	**8 627 801**
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Dłużnik	**Kwota wypłat w zł**
Agencja Rynku Rolnego	302 000 000
Kopalnia Węgla Kamiennego “Budryk” S.A.”	119 366 500
Huta Ostrowiec S.A.	72 591 830
PHS S.A. Oddział Huta im. T. Sendzimira	6 391 635
Pozostali dłużnicy	5 435 731
Razem	**505 785 696**

4.5.2 Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń wynoszą, wg stanu na dzień 31.12.2003 r., 1.957.646.446 zł, co oznacza, że w stosunku do roku 2002 pozycja ta wzrosła o 19,2%. Należności te w 49,0% powstały na skutek spłaty przez Skarb Państwa kredytów udzielonych na finansowanie inwestycji centralnych.

Należności regresowe Skarbu Państwa, powstałe w wyniku spłaty poręczonych lub gwarantowanych zobowiązań, wg stanu na dzień 31.12.2003 r., wynoszą:

- 1.781.156.844 zł z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
- 176.489.602 zł z tytułu gwarancji zagranicznych.

Łącznie należności Skarbu Państwa z tytułu poręczeń i gwarancji, wg stanu na dzień 31.12.2003 r., wyniosły 1.957.646.446 zł.

Kwota powyższa stanowi 6,5% łącznych, potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

Dane liczbowe informujące o stanie należności Skarbu Państwa powstałych w wyniku spłaty ze środków budżetu państwa poręczonych lub gwarantowanych kredytów, wg stanu na dzień 31.12.2003 r., z wyszczególnieniem największych kwotowo pozycji, przedstawia poniższa tabela:

Dłużnik	**Kwota należności Skarbu Państwa w zł**
Kopalnia Węgla Kamiennego "Budryk" S.A.	367 791 615
Agencja Rynku Rolnego	310 568 959
Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu	267 045 600
FSM-Wytwórnia Wyrobów Różnych S.A.	218 479 722
Huta Baildon S.A.	140 072 367
Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów w Katowicach	117 438 969
Huta Katowice S.A.	93 678 926
Grudziądzkie Zakłady Przemysłu Gumowego „Stomil" S.A.	91 884 194
Huta Ostrowiec S.A.	72 591 830
Pozostali dłużnicy	278 094 264
Razem	**1 957 646 446**

W powyższej kwocie należności Skarbu Państwa uwzględniono odsetki ustawowe naliczone na dzień 31.12.2003 r., w łącznej kwocie 767.626.226 zł.

4.6 Działania windykacyjne Skarbu Państwa

Ministerstwo Finansów podobnie, jak w latach poprzednich intensyfikowało działania windykacyjne mające na celu odzyskanie kwot zapłaconych przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych, a następnie wykonanych umów poręczenia lub gwarancji.

Działania windykacyjne prowadzone w 2003 roku w celu odzyskania kwot wydatkowanych przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych i zrealizowanych umów poręczenia i gwarancji przyniosły dochody w wysokości 92.033.207 zł.

Podobnie jak w latach poprzednich, skuteczność prowadzonych działań windykacyjnych, była ograniczona bardzo trudną sytuacją dłużników. Znaczną ich część stanowią podmioty sektora górniczego, hutniczego i zbrojeniowego oraz PKP S.A.. Bardziej radykalne formy windykacji zastosowane wobec ww. dłużników mogłyby znacząco zaburzyć przeprowadzane procesy restrukturyzacji tych podmiotów. Uzyskano jednak znaczny postęp w windykacji należności od przedsiębiorstw z sektora spółek i innych podmiotów Skarbu Państwa, co świadczy o poprawie kondycji finansowej tych przedsiębiorstw. Dochody z wyżej wymienionego tytułu były wyższe od dochodów uzyskanych w roku 2002 i znacznie wyższe od zaplanowanych na rok 2003.

Nadal znaczną część należności Skarbu Państwa stanowią należności wobec podmiotów sektora górniczego, hutniczego oraz PKP S.A.. Podmioty te są jednak w trakcie przeprowadzania procesów restrukturyzacji, zatem wobec tych podmiotów nie są prowadzone restrykcyjne działania windykacyjne. W 2003 roku w stosunku do dłużników, którzy nie byli w stanie dokonywać samodzielnej spłaty długów były prowadzone negocjacje, mające na celu znalezienie innej formy restrukturyzacji zobowiązań z tytułu udzielonych i wykonanych umów poręczeń i gwarancji. Chodzi tu, m.in., o sprzedaż wierzytelności, głównie w związku z prowadzonymi działaniami prywatyzacyjnymi, bądź ich zamianę na akcje dłużników.

5. Ryzyko wynikające z poręczonych i gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań

Od dnia 01.01.2003 r. obowiązuje przepis, wprowadzony do ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne nowelą z dnia 23 listopada 2002 r., nakładający na Ministra Finansów obowiązek oceny ryzyka finansowego ponoszonego przez Skarb Państwa w przypadku udzielania poręczeń i gwarancji. Zapis ustawy przewiduje zakaz udzielania poręczeń i gwarancji, kiedy z analizy finansowej wynika oczywista konieczność wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji. Przyjęcie takiego rozwiązania ma na celu zapobieganie naciskom na wykorzystywanie poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa jako substytutu dotacji, a także, łącznie z innymi zmianami dostosowującymi do przepisów Unii Europejskiej, ułatwi notyfikację w Komisji Europejskiej zmodyfikowanego systemu poręczeń i gwarancji państwowych w Polsce.

W roku 2003 r. obniżyła się relacja przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB. Obniżeniu uległo w 2003 r. średnie ryzyko z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń krajowych, a przy pominięciu gwarancji dla przewoźników lotniczych - również ryzyko z tytułu udzielonych gwarancji zagranicznych.

Najwyższe ryzyko związane z obowiązującymi poręczeniami i gwarancjami udzielonymi przez Skarbu Państwa wynika z poręczeń udzielonych za Agencję Rynku Rolnego i dotyczy lat 2004-2006 oraz z gwarancji udzielonych za PKP S.A. i dotyczy lat 2009-2010 (wykup obligacji i spłata kredytu PKP S.A.). W 2003 r. miało miejsce uruchomienie dwóch poręczeń w związku z nie wywiązaniem się Agencji Rynku Rolnego ze spłaty kapitału kredytów, na kwotę 302.000.000 zł. W przypadku PKP S.A. spłata poręczonych i gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań ma nastąpić z wpływów z prywatyzacji, co również rodzi wysokie ryzyko, oraz z

refinansowania części dotychczasowych zobowiązań nowym długiem poręczonym lub gwarantowanym przez Skarb Państwa.

6. Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne określa obowiązek sprawozdawczy niektórych osób prawnych wobec Ministra Finansów w zakresie prowadzonej przez te podmioty działalności poręczeniowo-gwarancyjnej. Zgodnie z regulacjami prawnymi obowiązującymi w 2003 r., niektóre osoby prawne są to podmioty nie będące bankami oraz zakładami ubezpieczeń, uprawnione na podstawie odrębnych przepisów do udzielania poręczeń lub gwarancji, w ramach powierzonych im zadań państwowych lub w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej. Są to w szczególności:

a) państwowe osoby prawne utworzone w drodze ustawy;

b) spółki prawa handlowego, w których akcje (udziały) stanowiące własność Skarbu Państwa przekraczają połowę kapitału akcyjnego (zakładowego);

c) spółdzielnie, w których wartość udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa przekracza połowę funduszu udziałowego;

d) fundacje, w których fundatorem jest Skarb Państwa;

e) osoby prawne, w których akcje (udziały) stanowiące własność Skarbu Państwa lub podmiotów, o których mowa pod lit. a)-c), przekraczają połowę kapitału akcyjnego (zakładowego) lub funduszu udziałowego;

f) fundacje, w których fundatorami są osoby prawne, o których mowa w lit. a)-c).

Zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz zmianie niektórych ustaw, która weszła w życie z początkiem 2003 r., osoby prawne mogą udzielać poręczeń i gwarancji do wysokości nie wyższej niż 60% wartości kapitałów (funduszy) własnych, określonych według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego udzielenie poręczenia lub gwarancji, z zastrzeżeniem że kwota poręczenia lub gwarancji udzielanych za zobowiązania określonego podmiotu nie może przekroczyć 20% wartości tych kapitałów (funduszy). Przekroczenie tych limitów wymaga uprzedniej zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Powyższe regulacje umożliwiają prowadzenie nadzoru państwowego sektora gospodarczego oraz agencji rządowych, których działalność poręczeniowo-gwarancyjna pomimo, iż stanowi ryzyko podejmowane na własny rachunek, co nie obciąża bezpośrednio budżetu państwa, stanowi zobowiązanie podejmowane w ciężar publicznych środków jakimi są kapitały własne tych jednostek.

Z informacji przekazywanych Ministrowi Finansów przez niektóre osoby prawne objęte ustawą wynika, iż w 2003 roku udzieliły one łącznie 846 poręczeń i gwarancji na kwotę 5,2 mld zł. W stosunku do roku poprzedniego nastąpił ponad 3-krotny wzrost wartości udzielonych w ciągu roku poręczeń i gwarancji. Według stanu na dzień 31.12.2003 r. łączny stan potencjalnych zobowiązań wynikających z udzielonych przez podmioty sprawozdające poręczeń i gwarancji osiągnął wartość ponad 37,5 mld zł, a zatem wzrósł blisko 4-krotnie w stosunku do poziomu obserwowanego na koniec 2002 roku. Natomiast stan należności wynikający z udzielonych gwarancji i poręczeń

obniżył się w stosunku do poprzedniego roku o około 22%, osiągając wartość około 59,2 mln zł.

Wzrost łącznej wartości udzielonych w roku poręczeń i gwarancji, przy jednoczesnym wzroście stanu potencjalnych zobowiązań z tego tytułu, wynika z przede wszystkim z udzielonej, przez spółki dystrybucyjne wydzielone z Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A., solidarnej gwarancji za zobowiązania wynikające z emisji obligacji przez PGNiG Finance B.V. (spółka zależna PGNiG) oraz umów kredytowych zawartych przez PGNiG. Jednocześnie, obserwowane zmniejszenie stanu należności świadczy o poprawie efektywności oceny podejmowanego ryzyka przez osoby prawne sprawozdające Ministrowi Finansów.

W 2003 r. baza danych obejmowała 182 podmioty gospodarcze. W związku ze zmianą przepisów dotyczących sprawozdawczości niektórych osób prawnych z prowadzonej działalności poręczeniowo-gwarancyjnej[4] porównanie danych z roku 2003 roku do lat poprzednich w zakresie ilości nadesłanych informacji nie jest miarodajne. Obserwowany ponad 70% spadek przekazywanych sprawozdań (w stosunku do 2002 roku) wynika z wyłączenia z ustawowego obowiązku sprawozdawczości podmiotów, które nie prowadziły i nie prowadzą działalności poręczeniowo-gwarancyjnej.

Ze względu na szczególne znaczenie strategiczne agencji rządowych, działalność poręczeniowo-gwarancyjna tych podmiotów podlega odrębnej, szczegółowej ocenie. Podstawowe informacje dotyczące poręczeń i gwarancji udzielonych przez główne państwowe agencje w roku 2003 (wg stanu na dzień 31.12.2003 r.) prezentuje poniższa tabela:

Podmiot udzielający poręczeń i gwarancji	**Kwota udzielonych w 2003 roku poręczeń i gwarancji w zł**	**Stan potencjalnych zobowiązań wynikających z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji w zł**	**Stan należności powstałych w związku z wykonaniem udzielonych poręczeń i gwarancji w zł**	**Wartość kapitałów (funduszy) własnych w zł**
Agencja Rynku Rolnego	302 799 300	248 841 260	50 413 930	266 815 930
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	43 989 800	173 092 095	2 755 100	1 158 027 715
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	11 714 600	24 912 395	1 194 470	939 811 453
Agencja Nieruchomości Rolnych	0	20 250 775	1 347 159	11 491 999 586
Ogółem	**358 503 700**	**467 096 525**	**55 710 659**	**-**

[4] W/w nowelizacja ustawy wprowadziła także obowiązek przekazywania informacji o działalności poręczeniowo-gwarancyjnej w terminie 30 dni po upływie półrocza (uprzednio kwartału). Jednocześnie, wprowadzono zapis, iż obowiązkowi przekazywania informacji ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych podlegają te podmioty, które w danym okresie sprawozdawczym udzieliły poręczeń lub gwarancji oraz podmioty, które posiadają zobowiązania bądź należności z tytułu wcześniej prowadzonej działalności poręczeniowo-gwarancyjnej. Z obowiązku sprawozdawczego zostały więc wyłączone podmioty, które nie prowadziły i nie prowadzą działalności poręczeniowo-gwarancyjnej.

W 2003 r. wystąpił spadek kwoty udzielonych przez w/w agencje poręczeń i gwarancji o ponad 56% w stosunku do roku ubiegłego. Obserwowana dynamika związana była przede wszystkim ze spadkiem poręczeń i gwarancji udzielanych przez Agencję Rynku Rolnego oraz Agencję Rozwoju Przemysłu S.A..

Działalność Agencji Rynku Rolnego związana była w 2003 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, z udzielaniem poręczeń spłaty kredytów na skup zbóż (59 poręczeń), jak również z udzielaniem poręczeń spłaty kredytów bankowych przeznaczonych na skup buraków cukrowych oraz przechowywanie wyprodukowanego z nich cukru (2 poręczenia). Łącznie, nastąpił spadek udzielonych poręczeń o około 48%.

W przypadku Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. wartość udzielonych poręczeń w stosunku do roku 2002 r. uległa spadkowi o ponad 80%. Jej działalność w tym zakresie, podobnie jak w roku ubiegłym, była związana m.in. ze wsparciem restrukturyzacji takich podmiotów jak Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.. Środki z kredytów poręczanych przez Agencję były przeznaczone na budowę kolejnych statków w Stoczni i stanowiły obok kredytów poręczanych przez Skarb Państwa podstawowe źródło finansowania projektów.

Działalność poręczeniowo-gwarancyjna pozostałych agencji państwowych w porównaniu do roku ubiegłego nie uległa większym zmianom i stanowi niewielki udział w stosunku do kapitałów własnych tych podmiotów.

7. Poręczenia Banku Gospodarstwa Krajowego ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych

Na mocy przepisów ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne funkcjonuje, w Banku Gospodarstwa Krajowego, Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych. Stanowi on instrument wspierania głównie małych i średnich podmiotów gospodarczych.

BGK mógł w 2003 r. udzielać ze środków KFPK poręczeń i gwarancji obejmujących przede wszystkim kredyty na finansowanie inwestycji, tworzenie nowych miejsc pracy, realizowanie kontraktów eksportowych, zorganizowanie własnego miejsca pracy przez absolwentów, finansowanie działalności gospodarczej przez małych i średnich przedsiębiorców.

Poręczenia i gwarancje BGK mogły również obejmować realizację zobowiązań wynikających z obligacji emitowanych na finansowanie powyższych celów.

BGK udzielał w 2003 r. poręczeń we współpracy z 27 bankami – sygnatariuszami umów o współpracy, dysponującymi siecią ponad 3,2 tys. oddziałów.

Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych na dzień 31.12.2003 r. dysponował kapitałem w wysokości 195.657.117 zł, z czego 49.432.740 zł stanowiły dotacje budżetowe udzielone w latach poprzednich. Pozostałą część stanowił przychód finansowy z lokat środków Funduszu w skarbowe papiery wartościowe, a także środki pochodzące z Rachunku Dochodów Polskiego Funduszu Stabilizacyjnego, przekazane w kwietniu 2003 r., w kwocie 64.833.830 zł. Ponadto, do BGK zostały również w 2003 r. przekazane nieodpłatnie, w celu zasilenia KFPK, akcje i udziały stanowiące własność Skarbu Państwa (tzw. „resztówki" Skarbu Państwa), w kwocie 34.757.440 zł.

W 2003 r. nastąpił przyrost akcji poręczeniowej ze środków KFPK o ok. 67% w stosunku do roku 2002. Na tak wysoki przyrost kwoty poręczeń wpłynął przede wszystkim fakt udzielenia poręczeń studenckich w kwocie przekraczającej 40 mln zł

(ponad 4,6 krotny wzrost w stosunku do roku 2002). Przyrost kwoty poręczeń spłaty kredytów udzielanych na cele gospodarcze w 2003 r. wyniósł ok. 36%.

Podstawowe informacje o poręczeniach udzielanych ze środków KFPK znajdują się w poniższej tabeli:

w zł

	2002	2003	2003/2002
Wartość udzielonych poręczeń gospodarczych	83 632 120	113 812 776	136%
Wartość udzielonych poręczeń studenckich	8 683 060	40 493 310	466%
Wartość udzielonych poręczeń łącznie	92 315 180	154 306 086	167%

Wg stanu na dzień 31.12.2003 r. łączne, niewymagalne zobowiązania KFPK z tytułu udzielonych poręczeń wyniosły 267.228.823 zł, w tym: 239.657.339 zł z tytułu udzielonych poręczeń kredytów gospodarczych oraz 27.571.484 zł w ramach portfela kredytów studenckich. natomiast wg stanu na dzień 31.12.2002 r. wyniosły one 201.393.290 zł, w tym: 179.680.830 zł z tytułu udzielonych poręczeń kredytów gospodarczych oraz 21.712.460 zł w ramach portfela kredytów studenckich.

W związku z czym w roku 2003 nastąpił ok. 33% wzrost zobowiązań z tytułu ogółu udzielonych ze środków KFPK poręczeń, w porównaniu do roku 2002.

W 2003 r. w sposób istotny, bo ponad 2,6 - krotny wzrosły również należności z tytułu zrealizowanych poręczeń kredytów gospodarczych udzielonych przez BGK. Wg stanu na dzień 31.12.2003 r. wyniosły one 26.362.383 zł, podczas gdy wg stanu na dzień 31.12.2002 r. wyniosły one 9.969.000 zł.

Współczynnik należności do kwoty udzielonych poręczeń w 2003 r. wyniósł ok. 17%, natomiast współczynnik należności do zobowiązań pozabilansowych z tytułu udzielonych poręczeń w 2003 r. wyniósł ok. 9,9%.

W 2003 r. wypłacono z tytułu 24 udzielonych poręczeń kwotę 12.516.477 zł, za 23 firmy oraz kwotę 5.415 zł za 3 studentów. W 2002 r. wypłacono z tytułu 24 udzielonych poręczeń kwotę 4.008.640 zł, za 24 firmy. W porównaniu do 2002 r. łączna kwota wypłat dokonana w 2003 r. ze środków KFPK wzrosła zatem ponad 3,1-krotnie.

BGK nie udzielił w 2003 r. poręczeń za zobowiązania lokalnych lub regionalnych funduszy poręczeniowych z tytułu udzielonych przez te fundusze poręczeń kredytowych.

W 2003 r. Fundusz nabył akcje i udziały w 6 lokalnych lub regionalnych funduszach poręczeniowych, na łączną kwotę 9.799.500 zł.

W celu określenia wielkości udzielanych poręczeń Minister Finansów ustalił kwotę, do wysokości której Bank Gospodarstwa Krajowego mógł udzielać poręczeń w 2003 r., na poziomie trzykrotności posiadanych przez KFPK środków, wg stanu na dzień 31.12.2002 roku. Taka sama wysokość mnożnika udzielanych poręczeń przez BGK była również stosowana w latach poprzednich.

8. Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Zasób ten powinien być zasilany poprzez:

- coroczne wyodrębnianie, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, akcji i udziałów Skarbu Państwa w spółkach,
- wyodrębnienie akcji i udziałów Skarbu Państwa w spółkach, uzyskanych w wyniku dochodzenia przez Ministra Finansów wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

W roku 2003 weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wyodrębnienia akcji i udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa do zasobu majątkowego przeznaczonego na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa. Na tej podstawie do zasobu majątkowego zostały wyodrębnione akcje i udziały następujących spółek:

- Warszawskie Zakłady Sprzętu Ortopedycznego S.A. w Warszawie – 627.900 akcji zwykłych imiennych, seria A, o wartości nominalnej 10 zł każda;
- Krakowskie Zakłady Sprzętu Ortopedycznego Sp. z o.o. w Krakowie – 5.700 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy;
- Opoczno S.A. w Opocznie – 1.475.645 akcji zwykłych imiennych, seria A, o wartości nominalnej 10 zł każda.

W myśl zapisów ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, zasób majątkowy powiększają akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez Ministra Finansów wierzytelności z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń. Zgodnie z powyższym, z mocy ustawy wszedł do zasobu jeden udział w spółce Polskie Zakłady Zbożowe Sp. z o.o. z siedzibą w Gołańczy, o wartości nominalnej 4.010.880 zł oraz 6.171 akcji zwykłych imiennych, seria B, Spółki Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. w Broniszach, o wartości nominalnej 1.000 zł każda.

Na koniec 2003 roku na zasobie majątkowym Skarbu Państwa przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa znajdowały się również akcje następujących spółek:

- KGHM „Polska Miedź" S.A. – 68 akcji zwykłych na okaziciela, seria A, o wartości nominalnej 10 zł każda,
- Impexmetal S.A. – 2 akcje zwykłe na okaziciela, seria A, o wartości nominalnej 10 zł każda,
- Bank Polska Kasa Opieki S.A. – 1.407 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1 zł każda,
- Telekomunikacja Polska S.A. – 41.576 akcji zwykłych na okaziciela, seria A, o wartości nominalnej 3 zł każda,
- Elektrownia „Bełchatów" S.A. – 1.934.530 akcji zwykłych na okaziciela, seria A, o wartości nominalnej 10 zł każda,
- Centrozap S.A. – 8.600 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 5 zł każda,
- Fabryka Maszyn „Bumar-Koszalin" S.A. – 4.110.000 akcji zwykłych imiennych, seria A, o wartości nominalnej 1 zł każda,

- Mennica Państwowa S.A. w Warszawie – 1.825.600 akcji zwykłych na okaziciela, o wartości 10 zł każda,
- ZPC „Ursus" S.A. – 3.388.657 akcji imiennych, seria A, o wartości nominalnej 10 zł każda,
- Polskie Zakłady Zbożowe Sp. z o.o. w Gołańczy – 1 udział o wartości nominalnej 4.010.880 zł,
- Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. w Broniszach – 6.171 akcji zwykłych imiennych, seria B, o wartości nominalnej 1.000 zł każda.

Łącznie, nominalna wartość akcji znajdujących się na zasobie majątkowym Skarbu Państwa na koniec 2003 roku wynosiła 109.835.035 zł.

9. Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 216, poz. 1824), od 1 stycznia 2003 r. dochody z tytułu opłat prowizyjnych zasilają rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa, prowadzony w Banku Gospodarstwa Krajowego. W myśl przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ww. nowelizacji ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, opłaty te stanowiły dochody budżetu państwa.

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony, na podstawie art. 30 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne w Banku Gospodarstwa Krajowego. Oprócz ww. opłat prowizyjnych gromadzone są na nim również przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, a także odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku.

Środki gromadzone na ww. rachunku przeznaczane są na wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa, pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji oraz zapłatę prowizji Bank Gospodarstwa Krajowego z tytułu zbywania akcji (udziałów) składających się na zasób.

Na dzień 31.12.2003 r., Minister Finansów, na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych oraz na rachunku terminowym w BGK, dysponuje środkami w wysokości 115.928.311 zł.